

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у септембру 2018. године, у односу на август 2018. године, у просјеку су више за 0,2%, у односу на септембар 2017. године више су за 3,9% и односу на децембар 2017. године више су за 3,2%.

Посматрано по намени потрошње, у септембру 2018. године у односу на август 2018. године, цијене капиталних производа у просјеку су више за 2,0%, цијене интермедијарних производа као и цијене трајних производа за широку потрошњу више су за 0,3%, док су цијене нетрајних производа за широку потрошњу у просјеку ниже за 0,8% и цијене енергије ниже су за 0,2%.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у септембру 2018. године у односу на август 2018. године, цијене подручја (Е) *Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине* у просјеку су више за 0,6%, цијене подручја (С) *Прерађивачка индустрија* више су за 0,4% а цијене подручја (В) *Вађење руда и камена* у просјеку су ниже за 2,3%.

По областима индустријске производње, у септембру 2018. године у односу на август 2018. године остварен је раст цијена у областима: остала прерађивачка индустрија 4,6%; производња машина и опреме Д.Н. 2,8%; производња моторних возила, приколица и полуприколица 2,4%; производња базних метала 2,0%; производња електричне опреме 0,9%; производња коже и производа од коже 0,7%; прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала и прикупљању отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа матери 0,6%; производња готових металних производа, осим машина и опреме 0,4% и производња намјештаја 0,3%.

Пад цијена у септембру 2018. године у односу на август 2018. године забиљежен је у областима: вађење руда метала 2,7%; производња прехранбених производа 1,4%; производња осталих производа од неметалних минерала 0,5%; производња текстила, производња хемикалија и хемијских производа 0,2%; вађење угља и лигнита (мрког угља) као и производња кокса и рафинисаних нафтних производа 0,1%.

У преосталих седам области индустријске производње цијене су у септембру 2018. године у односу на август 2018. године у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in September 2018, compared to August 2018, were on the average 0.2% higher, compared to September 2017 they were 3.9% higher and compared to December 2017 they were 3.2% higher.

By purpose of consumption in September 2018, compared to August 2018, prices of capital goods were on the average 2.0% higher, prices of intermediate goods and prices of consumer durables were 0.3% higher, while prices of consumer non-durables were on the average 0.8% lower and prices of energy were 0.2% lower.

By section of industrial production (PRODCOM), in September 2018, compared to August 2018, prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were on the average 0.6% higher, prices of the section (C) Manufacturing were 0.4% higher, while prices of the section (B) Mining and quarrying were on the average 2.3% lower.

By division of industrial production in September 2018, compared to August 2018, prices increased in the following divisions: Other manufacturing 4.6%; Manufacture of machinery and equipment n.e.c. 2.8%; Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers 2.4%; Manufacture of basic metals 2.0%; Manufacture of electrical equipment 0.9%; Manufacture of leather and related products 0.7%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials and Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 0.6%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 0.4% and Manufacture of furniture 0.3%.

Decrease in prices in September 2018, compared to August 2018, was recorded in the following divisions: Mining of metal ores 2.7%; Manufacture of food products 1.4%; Manufacture of other non-metallic mineral products 0.5%; Manufacture of textiles, Manufacture of chemicals and chemical products 0.2%; Mining of coal and lignite (black coal) and Manufacture of coke and refined petroleum products 0.1%.

In the remaining seven divisions of industrial production, prices in September 2018, compared to August 2018, remained on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2018.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2018

Назив (по PRODCOM-у)	IX 2018 VIII 2018	IX 2018 IX 2017	IX 2018 XII 2017	I-IX 2018 I-IX 2017	IX 2018 Ø 2017	Ø 2017 Ø 2016	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	100,2	103,9	103,2	104,3	104,7	102,8	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	99,8	110,2	106,1	104,0	109,2	95,8	Energy
Интермедијарни производи	100,3	105,2	104,5	105,8	106,0	104,4	Intermediate goods
Капитални производи	102,0	103,8	104,8	103,3	105,7	101,7	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,3	98,2	98,1	98,5	98,3	99,8	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	99,2	100,0	99,3	101,5	100,6	102,6	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By section and division
B Вађење руда и камена	97,7	99,9	95,2	103,0	97,6	137,4	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	99,9	100,4	100,5	100,1	100,5	100,8	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	97,3	99,7	93,9	103,5	96,9	149,6	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,0	101,0	100,5	101,4	101,1	98,4	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	100,4	104,3	103,8	104,3	105,1	101,4	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	98,6	99,6	98,7	102,0	100,1	102,6	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,0	91,5	92,4	97,9	92,6	100,8	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	98,1	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	99,8	102,8	94,9	103,5	99,1	107,0	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,0	106,1	106,1	105,4	106,1	100,0	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	100,7	98,9	101,3	98,8	100,3	102,1	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,6	105,4	104,5	104,7	105,9	101,1	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	100,0	117,9	115,3	114,7	118,0	96,7	17 Manufacture of paper and paper products
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	99,9	112,6	107,6	105,0	111,3	94,8	Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	99,8	109,5	108,1	108,7	109,8	104,0	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,0	96,9	96,9	104,3	100,7	105,8	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	99,5	108,0	101,1	103,1	103,9	103,4	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	102,0	103,3	106,4	104,6	105,6	101,2	24 Manufacture of basic metals

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2018. (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2018 (continued)

Назив (по PRODCOM-у)	IX 2018 VIII 2018	IX 2018 IX 2017	IX 2018 XII 2017	I-IX 2018 I-IX 2017	IX 2018 Ø 2017	Ø 2017 Ø 2016	Name (by PRODCOM)
25 Производња готових металних производ, осим машина и опреме	100,4	105,0	105,3	107,5	107,2	103,6	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	92,9	92,9	98,1	96,2	-	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	100,9	101,3	101,6	98,4	99,9	105,4	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, Д.Н.	102,8	104,0	104,0	101,4	104,9	100,8	28 Manufacture of machinery and equipment
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	102,4	103,2	104,6	104,8	107,3	104,0	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
31 Производња намјештаја	100,3	98,2	98,1	98,5	98,3	99,8	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	104,6	109,8	102,8	101,2	110,0	103,1	32 Other manufacturing
E Снабдјевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	100,6	107,7	104,2	108,4	108,9	-	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38 Прикупљање отпада, дјелатности обrade и одлагања отпада; рециклажа материјала	100,6	107,7	104,2	108,4	108,9	-	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

ЗНАКОВИ / SIGNS

- нема појаве / no occurrence

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниције

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2018. години чини 168 производа. Сваког мјесеца прикупљају се 652 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 212 изабрано предузеће. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима на страном тржишту.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2016, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројектима у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definitions

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2018 consists of 168 products. Each month 652 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 212 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section in non-domestic market.

For calculating Producer Price Index of industrial products on non-domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH PRODCOM 2016, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2015.